

ZÁKLADY OCHRANY ZAŘÍZENÍ, PRAVIDLA BEZPEČNÉ PRÁCE MOŽNÉ TECHNICKÉ PROBLÉMY

ZÁKLADY OCHRANY ZAŘÍZENÍ, PRAVIDLA BEZPEČNÉ PRÁCE

Zde se dozvíš, jak se chovat k mobilu, počítači či jinému digitálnímu zařízení tak, aby se nepoškodilo, abys neohrozil/a svoje zdraví a abys rozpoznal/a, když něco není v pořádku.

AKTIVITA: Na žlutých lístcích je několik situací. Při které, myslíš, že se mobil nezničil?

Můj kamarád držel v jedné ruce mobil a ve druhé míč. Druhý kamarád zakřičel, ať mu hodí míč. Ale on hodil mobil...
Teď má na displeji „pavučinu“.

Odběhl jsem si do moře a mobil nechal na lehátku, kde na něj pražilo slunce. U nás doma je přes zimu dost chladno, tak ať si mobil užije trochu tepla aspoň v létě!

Vedle mobilu jsem měla sklenici s kolou. Zavolala na mě sestra, já jsem zavadila o sklenici a vylila kolu na mobil. Kola ale byla bez cukru.

ČTI:

Mobil, počítač, tablet, monitor, tiskárna a další jsou **citlivá zařízení**. Poškodit je může například **náraz**. Musíme být opatrní, abychom o něco nezavadili či aby nám zařízení nespadlo. Přenášej ho tedy, jen pokud ti to dovolil dospělý a pokud pro tebe není moc těžké.

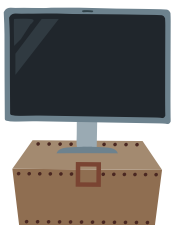
Používej ochranné pomůcky, aby se zařízení nepoškodilo, například nos notebook ve vhodném batohu či pouzdru. Víš, jak si můžeš chránit před poškozením svůj mobil?

Zařízení může poškodit také **vysoká** nebo **nízká teplota**. Notebook či mobil tak nemůžeš nechat venku v chladu, ale ani ho vystavit slunečnímu záru, nechat přehřát v autě, dát ho na radiátor nebo jiné horké zařízení atd.

Zařízení může poškodit také jídlo, **voda** nebo jiné **tekutiny**. U počítače a dalších zařízení nemáme jíst a pít.

Příběh: Petr měl mobil, o kterém si přečetl, že je vodotěsný, a proto s ním hodinu hrál námořní bitvu ve vaně. Až pak se dozvěděl, že tento mobil sice snese trochu vody, ale ne koupel.

Výrobce může napsat, že mobil je vodotěsný (voděodolný) či nárazuvzdorný. Ale u různých mobilů to může znamenat něco jiného. Vždy si radši ověř, co tím výrobce myslí.

Nezapomeň také, že tato **zařízení jsou elektrická**. Neber si je do koupelny. Pamatuj si, že když hoří počítač, tak ho **nesmíš hasit vodou**, vodními hasícími přístroji ani některými dalšími způsoby (např. pěnovými hasícími přístroji). Když si všimneš požáru, ale i pouze **kouře** nebo neobvyklého **zápachu** vycházejícího ze zařízení, volej dospěláka!

Kvůli elektřině se také nikdy **nechtej poškozených kabelů**. Může se stát, že se některý kabel odpojí, například kabel, kterým se monitor připojuje ke stolnímu počítači nebo tiskárna k notebooku. Někdy je bezpečné je zapojovat, někdy ne – to zatím nevíš. Pokud tedy uvidíš poškozený nebo nezapojený kabel, radši **požádej o pomoc dospěláka, který odpojené kabely případně sám zapojí**.

Také **nerozebírej počítač** ani jiné **zařízení**, a pokud je najdeš rozebrané nebo rozbité, nedotýkej se ho. **Nepracuj ani se zařízeními, které jsou už na pohled poškozené** nebo ti tak připadají – radši zavolej dospěláka.

AKTIVITA: Podívej se na obrázky. Co není správně?

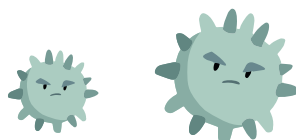

ČIŠTĚNÍ

Mnoho lidí ví o počítačových virech, ale neví, že na povrchu mobilu a tabletu **mohou být i skutečné viry a bakterie**. Například na klávesnici notebooku či dotykovém displeji mobilu je jich často ohromné množství a mohou ohrožovat naše zdraví.

Jak se tam dostanou? Třeba tím, že se mobilu dotýkáme neumytou rukou, u notebooku jíme a do klávesnice nám padají různé drobky, práší se na ni atd. Proto si **umývej ruce**, u počítače nejez a domluv se s dospělákem, abyste mobil, notebook a další **zařízení pravidelně čistili** (a to vhodným způsobem, který je nepoškodí a který je bezpečný).

Zajímavost: Podle některých výzkumů je na klávesnici počítače více bakterií než na záchodovém prkénku!

MOŽNÉ TECHNICKÉ PROBLÉMY

Počítač či jiné zařízení nejde zapnout.

Může se stát, že stolní počítač nebo jiné zařízení nejdu zapnout. To může mít různé příčiny.

Takovému zařízení může jednoduše chybět napájení elektrinou – když má mobil, tablet či notebook vybitou baterii. Jiným příkladem je stolní počítač, který nemá baterii, ale jeho napájecí kabel je vytažený ze zásuvky (v tom případě požádej o zapojení do zásuvky dospěláka).

Existují i další příčiny, proč počítač nejde zapnout, například je poškozený zdroj nebo jiná jeho součást. Přesnou příčinu může být obtížné zjistit a nebezpečné ji opravovat, proto i v tomto případě zavolej dospěláka.

Počítač či jiné zařízení reaguje jinak než obvykle. Jindy se může stát, že se počítač zapne, ale nechová se jako obvykle, například klávesnice počítače nereaguje na to, co píšeme. To může mít různé příčiny, někdy je možná jen vytažený propojovací kabel, ale jindy příčinu není vidět – a proto je vhodné požádat o pomoc.

Někdy nám nejde internetové připojení.

Možná už víš, jak na mobilu či počítači zjistit, že nejsi připojen/a, a jak se znovu připojit. Vyzkoušíš si to i při práci s počítačem.

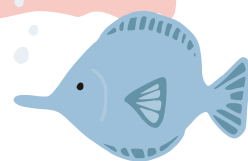
Někdy je náš program či náš počítač/mobil pomalejší a nereaguje (musíme čekat déle, než je obvyklé). To se stává především, když je pomalejší připojení nebo když počítač/mobil zrovna na něčem pracuje. Nepomůže se zlobit či pořád ťukat do kláves, je třeba počkat.

Pokud je ale zařízení pomalejší často, porad' se s dospělákem. Zařízení může být napadeno virem (škodlivým programem), ale jsou i jiné příčiny.

Počítačové viry jsou programy,

které naschvál škodí, například nám smažou fotografie nebo počítač/mobil zpomalují. Některé webové stránky, hry a jiné programy mohou být viry či jinými škodlivými programy nakaženy a pak mohou nakazit náš počítač.

Proto, když nás počítač varuje, abychom webovou stránku neotvírali nebo abychom něco nedělali, tak ho máme poslechnout, případně se poradit s dospělákem.

Zejména u mobilu se nám může snadno stát, že si zaplníme paměť. Děláme spoustu fotek a natáčíme videa, jenže do paměti mobilu či jiného zařízení se jich vejde jen určité množství. Je to podobné jako se sešitem – ani do něj nemůžeme psát, kolik chceme, má omezený počet stránek. Když si zaplníme paměť, mobil už odmítne fotit, nahrávat videa i instalovat nové aplikace.

Aby paměť nebyla zaplněná, můžeme některé fotky či videa (případně jiná data) smazat nebo je přenést z paměti mobilu do počítače. Jsou i další možnosti – dospělák ti pomůže.